

PPS-jaarrapportage 2018

Algemene gegevens	
PPS-nummer	AF-16204c
Titel	MIP Aanpak vogelmijt
Thema	Duurzame Veehouderij
Uitvoerende kennisinstelling(en)	WLR, PEC
Projectleider onderzoek (naam + emailadres)	Thea van Niekerk, thea.vanniekerk@wur.nl
Penvoerder (namens private partijen)	A. Spieker (OVONED/AVINED), aspieker@avined.nl
Contactpersoon overheid	Ir. Françoise Divanach
Totale projectomvang (k€)	€ 864.480
Adres projectwebsite	https://www.wur.nl/nl/project/Aanpak-vogelmijt-bloedluis-bij-pluimvee.htm
Startdatum	1-4-2018
Einddatum	31-12-2019

Goedkeuring penvoerder/consortium

De jaarrapportage dient te worden besproken met de penvoerder/het consortium. De TKI's nemen graag kennis van eventuele opmerkingen over de jaarrapportage.

De penvoerder heeft namens het consortium de jaarrapportage	☒ goedgekeurd ☐ niet goedgekeurd
Eventuele opmerkingen over de jaarrapportage:	

Planning en voortgang (indien er wijzigingen zijn t.o.v. het projectplan svp toelichten)

Loopt de PPS volgens planning?	Op een kleine verschuiving over jaren heen wel
Zijn er wijzigingen in het consortium/de projectpartners?	nee
Is er sprake van vertraging en/of uitgestelde opleverdatum?	Door een wat latere start dan gepland zijn enkele werkzaamheden naar 2019 doorgeschoven. De einddatum van het project blijft ongewijzigd.
Is er sprake van inhoudelijke knelpunten, geef een korte beschrijving	nee
Is er sprake van afwijkingen van het ingezette budget/de begroting?	Nee, alleen een kleine verschuiving over de jaren

Korte omschrijving inhoud/doel PPS

Wat is er aan de hand en wat doet het project daaraan?

Wat gaat het project opleveren en wat is het effect hiervan?

De vogelmijt *Dermanyssus gallinae* (vaak bloedluis genoemd) zorgt voor een groot en moeilijk te bestrijden probleem op pluimveebedrijven (legpluimveebedrijven, vermeerderingsbedrijven, opfokbedrijven). De vogelmijt kan de diergezondheid en het welzijn van de kippen behoorlijk aantasten. De economisch schade als gevolg van vogelmijt op een legpluimveebedrijf bedraagt tussen de € 0,50 en € 1,- per hen. Voor de Nederlandse legpluimveesector komt dat neer op ruim € 18 tot 35 miljoen per jaar.

In de huidige praktijk worden veel verschillende methoden en middelen ingezet om vogelmijt te bestrijden of te beheersen, waarbij het succes vaak beperkt is door een verkeerd of verkeerde

timing van de middelen/methoden. Geïntegreerde Plaagdierbeheersing (Integrated Pest Management, IPM) is een duurzame methode om plagen en ziekten te beheersen, die reeds jaren succesvol in de tuinbouw wordt toegepast. De nadruk ligt daarbij op monitoren, gericht bestrijden en een zo beperkt mogelijke inzet van middelen. Het uitvoeren van IPM voor vogelmijt op pluimveebedrijven, maar ook bewustwording van de ernst van het probleem, zal naar verwachting leiden tot een betere beheersing van deze plaag en kan mogelijk nieuwe crisissen als gevolg van het bestrijden van vogelmijt, voorkomen.

Binnen het project worden 20 bedrijven intensief begeleid bij de toepassing van IPM op hun bedrijf. Daarnaast zijn 10 controlebedrijven, die niet begeleid worden. Uit de vergelijking kan het effect van IPM afgeleid worden. Er wordt een cursus en e-learning module gemaakt om de kennis over IPM beschikbaar te maken voor meer pluimveehouders, voorlichters en andere geïnteresseerden.

Binnen IPM neemt monitoren een zeer belangrijke plaats in. Het project richt zich daarom ook op het verbeteren van de monitoringsmethodiek.

Een laatste onderdeel van het project richt zich op het in kaart brengen van de gebruikte middelen om vogelmijtbesmettingen te beheersen. De middelen vallen onder verschillende regelgevingen (mede afhankelijk van de claim op het middel) en zijn lang niet altijd specifiek toegestaan voor de bestrijding van vogelmijt. Pluimveehouders hebben grote behoefte aan een helder overzicht welke middelen ze onder welke voorwaarden kunnen toepassen. Samen met de sector wordt gewerkt aan een dergelijk overzicht en wordt gekeken welke wegen er zijn om middelen op een verantwoorde wijze toegelaten te krijgen.

Resultaten 2018

Geef een korte beschrijving van de high-lights van 2018

Geef een korte beschrijving van de projectdeliverables 2018

In 2018 zijn 30 bedrijven gevonden die mee willen doen in het project. Er zijn 5 bijeenkomsten gehouden met pluimveehouders en erfbetreders/begeleiders, waarin de verschillende stappen van IPM aan bod zijn gekomen en waarin veel ruimte was voor kennisuitwisseling tussen experts en pluimveehouders enerzijds en tussen pluimveehouders onderling anderzijds.

Uitwisseling van kennis met de deelnemende pluimveehouders gebeurt behalve tijdens de bijeenkomsten ook tussendoor via Whatsapp en het wekelijkse vragenuurtje. Er zijn twee kwartaalmonitoringen geweest, waar de stand van zaken opgemaakt is en die gebruikt worden om pluimveehouders in staat te stellen te benchmarken. Op deze wijze weten ze of ze op de goede weg zijn.

Er is samen met de deelnemende pluimveehouders een vogelmijt bedrijfsplan opgesteld, waarin per (vogelmijt)situatie alle mogelijke stappen staan benoemd, zowel preventief als qua behandelingen.

Er is gewerkt aan een monitoringsplaatsingsplan, waarbij er wordt gewerkt aan een advies voor de positie en aantal monitoringspunten.

Op een zestal bedrijven zijn automatische vogelmijtteller geïnstalleerd. De daardoor gegenereerde data en de technische kengetallen die van de pluimveehouders zijn verkregen, zijn input data voor het praktijkrijp maken van modellen en een advies algoritme.

In samenwerking met de sector is gewerkt aan een lijst met toegestane middelen tegen vogelmijt en een lijst van middelen die wel toegestaan zijn in de pluimveehouderij (b.v. als voederadditief), maar geen specifieke toelating hebben voor vogelmijt (sommige middelen dragen echter wel een (niet legale) claim wijzende op werkzaamheid tegen vogelmijt). Er is overleg geweest met verschillende instanties omtrent de regelgeving en er is daarvan een overzicht opgesteld. Vervolgens is een begin gemaakt van een stappenplan voor verantwoord middelengebruik (dit stappenplan is bedrijfsafhankelijk en algemeen toepasbaar en heeft als basis of een middel mag worden toegepast en er bewijs te vinden is voor werkzaamheid).

Om de sector mee te nemen in alle ontwikkelingen in het project is een communicatieplan opgesteld om periodiek kennis vanuit het project te verspreiden. In verschillende vakbladen zijn publicaties verschenen en op zowel de website van WLR als die van PEC wordt informatie verstrekt over het project. Tijdens de LIV zijn presentaties over het project verzorgd. De cursus en e-learning tool zijn in concept gereed.

Aantal opgeleverde producten in 2018 (geef in een bijlage de titels en/of omschrijvingen van de producten of een link naar de producten op de projectwebsite of andere openbare websites)			
Wetenschappelijke artikelen	Rapporten	Artikelen in vakbladen	Inleidingen/workshops
2		4	2
Titels/omschrijvingen van belangrijkste producten in 2018 (max. 5) en hun doelgroepen			
<ul style="list-style-type: none"> • Persbericht Aanpak Vogelmijt - Deelnemers ervaren nut van IPM aanpak; doelgroep: sector, overheid en financiers • Geïntegreerde aanpak vogelmijt (Pluimveekrant 3, 2018); doelgroep: sector • Op zondag 7 oktober jl. is er tijdens het weekend van de wetenschap op Wageningen Campus informatie gegeven over vogelmijt en de aanpak van vogelmijt met behulp van IPM (monitoring). Doelgroep: algemeen publiek • Nieuwsbrief Project Aanpak Vogelmijt bij Pluimvee - 8 oktober 2018; doelgroep: sector, overheid en financiers • Bewuster bezig met vogelmijtbeheersing dankzij IPM (Pluimveekrant 4, 2018). Doelgroep: sector. • Eén presentatie en twee posters tijdens congres COST Action COREMI (Control of Red Mites) in Cluj-Napoca, Roemenië. • Presentatie tijdens VIV 			

Bijlage: Titels/omschrijvingen van alle producten in 2018 of een link naar deze producten op de projectwebsite of andere publieke websites

- Persbericht Aanpak Vogelmijt - Deelnemers ervaren nut van IPM aanpak
- Geïntegreerde aanpak vogelmijt (Pluimveekrant 3, 2018)
- Op zondag 7 oktober jl. is er tijdens het weekend van de wetenschap op Wageningen Campus informatie gegeven over vogelmijt en de aanpak van vogelmijt met behulp van IPM (monitoring).
- Nieuwsbrief Project Aanpak Vogelmijt bij Pluimvee - 8 oktober 2018
- 'Vogelmijt-arm kan' (Boerderij.nl,10-09-2018)
- Bewuster bezig met vogelmijtbeheersing dankzij IPM (Pluimveekrant 4, 2018)
- Projectwebsite WLR: <https://www.wur.nl/nl/project/Aanpak-vogelmijt-bloedluis-bij-pluimvee.htm>
- Projectwebsite PEC: <https://www.poultryexpertisecentre.com/project-implementatie-van-ipm-voor-vogelmijt-op-praktijkbedrijven>